

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2021. ГОДИНУ НАРОДНЕ ПАРТИЈЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-426/22
Сарајево, 08.03.2024. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Народне партије Српске за 2021. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, утврђено је да је Народна партија Српске прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Народне партије Српске за 2021. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Народна партија Српске се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	3.300,00	3,28
2.	Прилози физичких лица (3-а)	82.107,03	81,50
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	15.332,84	15,22
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	100.739,87	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	100.739,87	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, политичка странка је исказала расходе у укупном износу од 89.910,13 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Народна партија Српске.

Политичка странка Народна партија Српске је у регистар политичких организација уписана Рјешењем Основног суда у Бањој Луци, број: Рп-4/20 од 15.12.2020. године. Рјешењем Рп-4/20 од 17.03.2022. године уписана је промјена сједишта политичке странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Јеврејска бб.

Лице овлаштено за заступање странке је Дарко Бањац, предсједник странке.

Лице овлаштено за финансијске извјештаје за 2021. годину је Санда Станковић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину организациону структуру Народне партије Српске чине:

- Главни одбор политичке странке у Бањој Луци,
- нижи организациони дијелови странке у градовима и општинама: Шековићи, Лопаре, Лакташи, Угљевик и Требиње и
- организациони дио странке у Брчко дистрикту БиХ.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Народне партије Српске за 2021. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансира у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Народне партије Српске обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијског извјештаја Народне партије Српске, у складу са Законом о финансирању политичких странака, обавља се први пут.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Прегледом годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је Народна партија Српске прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је исказала трошкове у износу од 89.910,13 КМ.

(1) У поступку прегледа финансијског извјештаја од Народне партије Српске је, актом Централне изборне комисије БиХ број: 03-07-6-426-3/22 од 19.08.2022. године, затражено да достави програм утрошка средстава за 2021. годину.

Политичка странка није поступила по наведеном захтјеву, односно није доставила програм утрошка средстава за 2021. годину², па је закључено да је средства у износу од 89.910,13 КМ утрошила без програма утрошка.

(2) У финансијском извјештају политичка странка је пријавила трошкове кампање у износу од 14.460,36 КМ.

Увидом у рачуне добављача утврђено је да је политичка странка у мјесецу октобру 2021. године за кампању утрошила средства у износу од 18.089,08 КМ.

На основу фактурисаног промотивног материјала и фактурисаног закупа за рекламну кампању, утврђено је да исти нису кориштени за активности Народне партије Српске, нити за остваривање циљева ове политичке странке.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

² Политичка странка је доставила програм утрошка средстава за 2022. годину, који је донијела 25.12.2021. године

- На рачуну број: U903/21 од 18.10.2021. године Народној партији Српске је од стране правног лица Нова опрема д.о.о. Бања Лука фактурисана услуга у износу од 4.095,00 КМ, под називом „кампања: оснивачка скупштина“.

С обзиром да је Народна партија Српске у регистар политичких организација уписана Рјешењем Основног суда у Бањој Луци, број: Рп-4/20 од 15.12.2020. године, а упису у судски регистар је, у складу са одредбама из члана 13. и члана 16. Закона о политичким организацијама („Службени гласник РС“, број: 15/96 и 17/02), претходило одржавање оснивачке скупштине, недвосмислено је утврђено да наведени трошак није настао за обављање активности ове политичке странке.

- Народна партија Српске није 2021. године учествовала на пријевременим изборима за органе власти, па према томе тошкови набавке промотивног материјала (плаката, летака и билборда), као и закуп рекламног простора, у укупном износу од 13.994,08 КМ, нису настали за остваривање њених циљева.

С обзиром да је Народна партија Српске средства у износу од 89.910,13 КМ утрошила без програма утрошка средстава, те да је за средства у износу од 18.089,08 КМ утврђено да нису утрошена искључиво за остваривање њених циљева, политичка странка је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Политичка странка није успоставила евиденцију о неновчаној донацији, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Анексом уговора о закупу пословног простора, који је Народна партија Српске 01.10.2021. године закључила са својим закуподавцем, правним лицем DDE Export д.о.о. Бања Лука, закуподавац је политичкој странци дао донацију у виду бесплатног кориштења пословног простора, површине 170 м², у периоду од 01.10. до 31.10.2021. године.

На основу уговора о закупу овог простора који је политичка странка 01.07.2021. године закључила са истим закуподавцем, по цијени закупа од 3.000,00 КМ мјесечно, утврђено је да донација Народној партији Српске, у виду бесплатног кориштења пословног простора у мјесецу октобру, износила 3.000,00 КМ.

У складу са одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака Народна партија Српске је била обавезна ову неновчану донацију евидентирати у пословним књигама и пријавити у финансијском извјештају.

в) Политичка странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације утврђено је да Народна партија Српске пословне књиге није водила у складу са рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Странка није успоставила правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, те финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака - у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (1) и (4) истог Закона.

(1) Политичка странка у својим пословним књигама и финансијском извјештају није евидентирала неновчану донацију правног лица у износу од 3.000,00 КМ, као што је наведено у налазу под б), чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 13. и 18. Правилника.

(2) У пословним књигама политичка странка је евидентирала приход из буџета у износу од 14.352,84 КМ, а у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, пријавила је приход из буџета у износу од 15.332,84 КМ.

На основу извода са трансакцијског рачуна утврђено је да су политичкој странци исплаћена средства из буџета, у износу од 20.939,87 КМ. Та средства политичка странка је у финансијском извјештају пријавила као приход из буџета у износу од 15.332,84 КМ и донацију организационог дијела Савеза независних социјалдемократа у Брчко дистрикту БиХ, у износу од 5.607,03 КМ.

- Увидом у ревизијске доказе прибављене од Народне скупштине Републике Српске³, утврђено је да су Народној партији Српске уплаћена средства у износу од 15.332,84 КМ, која су из буџета издвојена за покриће трошкова рада посланика у Народној скупштини Републике Српске: Дарка Бањца, Дике Цвјетиновића, Жељка Бабића и Драгана Галића.
- Из буџета Брчко дистрикта БиХ, средства у износу од 5.607,03 КМ, према подацима Скупштине Брчко дистрикта БиХ⁴ издвојена су за покриће трошкова рада посланика у Скупштини Брчко дистрикта БиХ Ђорђа Поповића. Дирекција за финансије Брчко дистрикта БиХ та средства је исплатила Савезу независних социјалдемократа, скупа са средствима намијењеним клубу заступника СНСД – ДЕМОС и независном заступнику Ђорђу Поповићу.
Савез независних социјалдемократа је извршио трансфер средстава издвојених за Ђорђа Поповића са свог рачуна на рачун Народне партије Српске.

С обзиром да Народна партија Српске није учествовала на изборима и није имала освојене мандате, средства која су јој из буџета исплаћена за покриће трошкова рада независних посланика у клубу посланика у Народној скупштини Републике Српске и независног заступника у Скупштини Брчко дистрикта БиХ, представљају донације тих посланика, односно засупника, а не буџетски приход.

(3) Политичка странка је у пословним књигама евидентирала приход од чланарине у износу од 3.300,00 КМ, те га је у истом износу пријавила и у финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

Увидом у изводе са трансакцијског рачуна странке утврђено је да су јој по основу чланарина уплаћена средства у износу од 3.600,00 КМ и то: једнократна уплата Божидара Николетића у износу од 3.000,00 КМ и шест уплата Невена Бућана у износима по 100,00 КМ.

Поред наведеног, утврђено ја да је политичка странка чланарину Божидара Николетића у финансијском извјештају пријавила као прилог у износу од 3.000,00 КМ, а прилог Жељка Радоњића, у износу од 3.000,00 КМ, пријавила је као чланарину.

(4) Народна партија Српске није успоставила потпуне и тачне евиденције о трошковима закупнине пословних простора, те другим трошковима проистеклим кориштењем простора.

У пословним књигама и финансијском извјештају политичка странка је евидентирала трошкове закупнине пословних простора у износу од 25.200,00 КМ. Према закљученим уговорима о закупу пословних простора, закупнина је износила 28.350,00 КМ.

- Прегледом финансијског извјештаја утврђено је да политичка странка није евидентирала закупнину пословног простора у Бањој Луци за мјесец октобар, у износу од 3.000,00 КМ.

³ Акт Народне скупштине Републике Српске број: 02/3.01-704/23 од 03.04.2023. године

⁴ Акт Скупштине Брчко дистрикта БиХ број: 055/2021 од 03.06.2021. године

- Закупнину пословног простора у Брчко дистрикту БиХ, која је према уговору о закупу износила 3.200,00 КМ, политичка странка је евидентирала у износу од 3.600,00 КМ. Трошак закупнине простора у Угљевику странка је евидентирала у износу од 1.400,00 КМ, иако је закупнина уговорена у износу од 1.800,00 КМ. За кориштење пословног простора у Лопарама политичка странка је пријавила трошак закупнине у износу од 1.000,00 КМ, а према уговору о закупу закупнина је утврђена у износу од 1.500,00 КМ. Закупнину пословног простора у Шековићима, која је према уговору о закупу износила 1.050,00 КМ, политичка странка је евидентирала као трошак у износу од 1.400,00 КМ.
- Политичка странка није евидентирала, нити пријавила у финансијском извјештају трошак електричне енергије и трошак комуналних услуга, који су настали кориштењем пословних простора од стране њених организационих дијелова у Бањој Луци, Шековићима и Лопарама.
Увидом у уговоре о закупу утврђено је да се Народна партија Српске обавезује да уредно плаћа све комуналне накнаде за кориштење пословних простора (гријање, електричну енергију, комуналне услуге, телефон).

(5) Политичка странка није успоставила потпуну евиденцију о својим обавезама. У пословним књигама и финансијском извјештају нису исказане обавезе према добављачима за испоручену електричну енергију и пружене комуналне услуге организационим дијеловима странке у Бањој Луци, Шековићима и Лопарама.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Народној партији Српске да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да сваке године доноси програм утрошка средстава и да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом,*
- *да пријављује све донације, без обзира на који начин их остварује,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са њеним подзаконским актима.*

КОМЕНТАР

Народна партија Српске се актом број: 202/23 од 16.06.2023. године очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину. У свом очитовању политичка странка је образлагала разлоге за учињене грешке у финансијском извјештају и изразила је намјеру да отклони пропусте у систему финансијског извјештавања.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр.сц. Хасида Гушић